

สดจากเขาชวน

7

รังลับนกเงือก
ผืนป่าคีรีล้อม

รังลับนกเงือก ผืนป่าคีรีล้อม

สดจากเขาชวน

ความลับไม่มีในโลกนี้ แต่ป่าที่ลึกและลับนั้นก็มี ลับเพราะอยู่ลึกเข้าไปในป่า ยากจะไปถึง

สำหรับนกเงือกที่มีประชากรน้อยและใกล้สูญพันธุ์อย่างเช่นนกเงือกหัวหงอก (White-crowned Hombill) ป่าที่ลึกและลับยังคงจำเป็นป่าคีรีล้อม ตำบลข้างแรม อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ติดชายแดนไทย-เมียนมา มีเทือกเขาตะนาวศรีทอดยาวเป็นแนวเขตแดน ด้านเป็นสมัยก่อนป่าแถบนี้คือป่าผืนใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์มากแห่งหนึ่ง ผ่านยุคการสัมปทานเหมืองแร่ เข้าสู่การจับจอง

นกกลิ้งที่คีรี ลีรีล้อมภูมิลอย

พื้นที่ทำกิน การเกษตร สวนผลไม้ ขางพารา สภาพป่าในปัจจุบันยังหลงเหลือความสมบูรณ์ แม้จะไม่เท่าเดิม วัด ได้จากการที่ยังมีสัตว์ป่า และพืชพันธุ์ที่หลากหลาย รวมถึงเป็นถิ่นที่อยู่ของนกเงือกหลายสายพันธุ์

เคยมีรายงานการพบนกเงือกที่หมู่บ้านคีรี

ล้อม โครงการศึกษานิเวศวิทยาของนกเงือก คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงเริ่มเข้ามาสำรวจในปี พ.ศ.2547

การมีนกเงือกเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิต ดูเหมือนจะเป็นเรื่องปกติของคนคีรีล้อม ต่างจากผู้คนภายนอกที่รับทราบข้อมูลว่าป่าคีรีล้อมเป็นถิ่นที่อยู่ของนกเงือกมากถึง 6 สายพันธุ์ จาก 13 สายพันธุ์ที่มีอยู่ในประเทศไทย เด็กรุ่น และชาวบ้านในหมู่บ้านคีรีล้อมคุ้นเคยกับการมีนกกลิ้งบินไปบินมา เห็นนกเงือกกรามข้างบินผ่าน เห็นนกเงือกกินลูกไม้ ได้ยินเสียงร้องของนกเงือกสั่นน้ำตาล รับรู้เพียงมันเป็นนกที่สวยงาม

“เคยเห็นนกตัวนี้ เขามบินผ่านอยู่เรื่อยครับ เข้าๆ กับเย็นๆ ตัวใหญ่”

“ผมเคยเจอแต่ไถกลู บินกันเป็นฝูง ไม่เคยเจอไถล้ำ ครับ ร้องกๆๆ”

ผืนป่าคีรีล้อม

อูลูนสูงที่ป่าคีรีล้อม

โพรงรังนกเงือกหัวหงอก

ข่าวสด

กรอบบ่าย

Khao Sod (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,550

Section: First Section/เลือกตั้ง/สตรี

วันที่: ศุกร์ 14 เมษายน 2566

ปีที่: 33

ฉบับที่: 11825

หน้า: 4(บนขวา), 7

Col.Inch: 106.68 Ad Value: 165,354

PRValue (x3): 496,062

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: สดจากเยาวชน: รังลับนกเงือก ผืนป่าคีรีล้อม

เรียนรู้เรื่องรังจากนักวิจัย

โพรงรังที่ต้นจันทน์

เก็บความประทับใจ

นกเงือกหัวหงอก

บุกป่าลุยน้ำไปรังนก

“พ่อไปกรีดยางบนเขา เจอเกือบทุกวันครับ”

“บ้านผมอยู่ชอยอนุรักษ์เก่าครับ ตัวนี้จะบินผ่านเป็นฝูงๆ เหย 7-8 ตัว”

หลากหลายคำบอกเล่าจากเด็กๆ บ้านคีรีล้อม ทำให้รู้ว่าป่าคีรีล้อมมีนกเงือกนานาชนิด

แม้จะคุ้นเคยกับนกเงือกมานาน แต่เด็กและชาวบ้านคีรีล้อมเพิ่งจะรู้และเข้าใจว่านกเงือกสำคัญและมีหน้าที่ในระบบนิเวศมากมายขนาดไหน ก็เมื่อ บรีดา เทียนสงวรัมย์ นักวิจัยจากโครงการศึกษาในเขตวิทยาของนกเงือก คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เข้ามาศึกษาวิจัยในพื้นที่ ทั้งในเรื่องของป่า สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของนกเงือก ชนิดพันธุ์ที่พบ การกระจายพันธุ์ ฤดูกาลที่พืชพรรณต่างๆ เจริญเติบโตผลิดอกออกผล ผลไม้ที่นกเงือกกิน สัตว์ที่นกเงือกล่าเป็นอาหาร

ยังโชคดีว่าพื้นที่อื่นๆ ที่นี้ไม่มีปัญหาการล่านกเงือกหรือถ่วงลูกนกเงือกไปขาย แต่ปัญหาการคุกคามเปลี่ยนแปลงของสภาพป่าและดินที่อยู่อาศัยของนกเงือกยังน่าเป็นห่วง

ศูนย์อนุรักษ์นกเงือกบ้านคีรีล้อมอยู่หน้าโรงเรียน ตชด.บ้านคีรีล้อมเล็กๆ ผ่านไปผ่านมาทุกวัน ทั้งเช้าและเย็น นานๆ ครั้งจึงจะมีโอกาส

ติดตามนักวิจัยเข้าป่า ไปเรียนรู้ แต่หนทางในป่าไม่ได้สะดวกสบาย บางเส้นทางพื้นที่ราบเรียบสักนิดแทบจะไม่มีให้เหยียบย่าง บางเส้นทางต้องเดินทวนน้ำขึ้นไป เดินเท้าไกล เขาสูง ชั้น อากาศร้อนชื้นแบบฉบับป่าดิบชื้นภาคใต้ ยิ่งถ้าเป็นหน้าฝนก็ยิ่งต้องเผชิญกับฝูงதாகอันเป็นสัญลักษณ์ของป่าแถบนี้ เส้นทางยาวไกลกว่าจะไปถึงโพรงรังนกเงือกหัวหงอก ได้ช่วยกันซ่อมแซมรังนกให้ทันฤดูทำรังที่กำลังจะมาถึง “เหนื่อยมากครับ ผมไม่เคยไปป่าแบบนี้ ได้เห็นทั้งรังนก ได้ช่วยซ่อมรังนกเงือก มันดีมากๆครับ” ด.ช.ทัตพล มอญ หรือ น้องตะวัน ป.4 กล่าว

ส่วน ค.ช.นันทพงศ์ ล้อมมัย หรือ น้องไต้ตัน ก็ตื่นเต้นในประสบการณ์ใหม่ “ไม่เคยเห็นรังนกเงือกมาก่อนเลย คิดว่านกเงือกต้องทำรังบนต้นไม้สูงๆ แต่พอมาเห็น รังนกเงือกหัวหงอกอยู่ต่ำจัง”

ด้าน น้องแตงไทย ค.ญ.สุนิษา ศรีวิง ป.2 ค้านค้นตามพี่ๆ มาพบความแปลกใจว่า “ตัวมันใหญ่ ทำไมรูมันเล็ก มันเข้าไปได้อย่างไร หนูอยากมาดูค่ะ”

เด็กๆ เร็วรู้เร็ว เมื่อประทับใจยิ่งจดจำ นำไปสู่การเรียนรู้คุณค่า ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสรรพชีวิต นก ป้า และคนเรา ที่สำคัญจะได้ช่วยกันดูแลถิ่นที่อยู่อาศัยของนกเงือกต่อไป

ตามเด็กๆ มุกนำดูป้าขึ้นมา ไปพบความลับของนกเงือกหัวหงอก ป้าคีรีล้อม ในรายการทุ่งแสงตะวัน ตอน รังลับหมายเลข 2 วันเสาร์ที่ 15 เมษายนนี้ ทางช่อง 3 กดหมายเลข 33 เวลา 05.05 น. และทางเพจเฟซบุ๊กทุ่งแสงตะวัน และยูทูป ในเวลา 07.30 น. เป็นต้นไป

วสันต์ รองเดช